

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-9Csp/55/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1120211723
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Belanová
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2023:1120211723.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred sudkyňou Mgr. Zuzanou Belanovou v spore žalobkyne: R. E., O.. XX.XX.XXXX, V. M. XX, XXX XX Ž. O. B., právne zastúpená FALIS & Partners, s.r.o., Lermontovova 14, 811 05 Bratislava, IČO: 51 769 654, proti žalovanému: TELERVIS PLUS, a.s., Staré Grunty 7, 740 04 Bratislava, IČO: 35 717 769, právne zastúpený: STRELÁK & PARTNERS, s.r.o., Jakubovo námestie 13, 811 09 Bratislava, IČO: 52 451 747, o zaplatenie sumy 1000 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi titulom primeraného finančného zadost'učinenia sumu 400 Eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.
- III. Žalobkyňi súd priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 21.07.2020 domáha od žalovaného zaplatenia sumy 1000 eur titulom primeraného finančného zadost'učinenia.
2. Žalobu zdôvodnila žalobkyňa tým, že žalobkyňi vznikol nárok na primerané finančné zadost'učinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko v konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19Csp/83/2018 a v konaní sp. zn.: 7Csp/116/2018 si úspešne uplatnila svoje spotrebiteľské právo a bolo konštatované porušenie ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, použitia neprijateľných zmluvných podmienok voči žalobkyňi, odplata za poskytnutie úveru je v rozpore s dobrými mravmi. Citované rozsudky žalobkyňa priložila ako dôkaz k žalobe.
3. Žalovaný sa k nárokom žalobkyne vyjadril tak, že nesúhlasí s argumentáciou žalobcu, túto rozporuje v celom rozsahu a rovnako namieta návrh žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia (ďalej len ako „PFZ“) pre jeho nedôvodnosť ako aj neprimeranosť navrhovanej výšky PFZ. Z konštantnej judikatúry ESLP vyplýva, že primerané finančné zadost'učinenie vo väčšine prípadov nemá byť rovnaké ako hodnota porušeného práva (to iba vo veľmi výnimočných a závažných prípadoch). Naopak, primerané finančné zadost'učinenie by malo ujmu primerane kompenzovať, nie nahrádzať. O to viac je potrebné starostlivo posúdiť výšku a teda primeranosť finančného zadost'učinenia, a to najmä v prípade ako je aj tento konkrétny prípad, keď Žalobcom žiadna reálna ujma nevznikla. Žalovaný opierajúc sa o aktuálnu právnu úpravu má za to, že súd je teda v danom prípade povinný vyhodnotiť všetky okolnosti prípadu (správanie spotrebiteľa pred a po uzavretí zmluvy, mieru úspechu spotrebiteľa v označovaných súdnych sporoch, či pri uplatnení práva boli spotrebiteľovi priznané trovy konania a pod.) a po starostlivej úvahe stanoviť výšku finančného zadost'učinenia tak, aby spĺňala predpoklad primeranosti
4. Súd na 19.05.2023 nariadil pojednávanie, ktorého sa nezúčastnili strany sporu ani ich právni zástupcovia, ktorí sa ospravedlnili a žiadali súd aby konal a rozhodol v ich neprítomnosti.
5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou zo dňa 21.07.2020 s listinnými dôkazmi, a to najmä vyjadreniami strán sporu, rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19Csp/83/2018

zo dňa 31.1.2019, uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn: 7Csp/116/2018 zo dňa 24.7.2018 a preskúmaním dôkazov zistil tento skutkový a právny stav:

6. Žalobkyňa ako dlžníka a žalovaný ako veriteľ uzavreli dňa 23.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 5415000009, na základe ktorej mal žalovaný žalobkyňi poskytnúť úver vo výške 15.000 €. Žalovaný na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19Csp/83/2018 sa voči žalobkyňi domáhal zaplata sumy 6.900 € s príslušenstvom z titulu neuhradenia predmetného úveru. Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol s odôvodnením, že po zohľadnení uvedenej skutočnosti, t.j. skutočnej výšky poskytnutého úveru 13.500,- € a nákladov za odmenu finančného agenta vo výške 1.500,- € predstavuje skutočná výška ročnej percentuálnej miery nákladov výšku 29,51 % a nie výšku deklarovanú v článku II. bode 2 zmluvy 20,20%. Uvedená skutočnosť má potom dopad aj na výšku dojednaného úroku z úveru, ktorý by po prepočte uvedených vstupných údajov bol nepochybne vyšší ako 11,50 % ročne. Žalobca pri výpočte výšky RPMN vychádzal z výšky úveru 15.000,- €, do ktorého zarátal aj náklad žalovanej 1.500,- € za poskytnutú finančnú odmenu finančnému agentovi, čo je neprípustné, nakoľko suma 1.500,-€ tvorila náklad úveru, ktorý je potrebné zohľadniť oddelene vo výpočte odplaty v súlade s § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. V súlade s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka nesmie odplata pri spotrebiteľských zmluvách, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. V súlade s § 1 a 1a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, nesmie odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom pre účely stanovenia najvyššej prípustnej odplaty sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov. Zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch bankami a pobočkami zahraničných bánk za tretí štvrtrok roku 2015 predstavuje priemerná RPMN výšku 10,97 %, t.j. jej dvojnásobok predstavuje 21,94 %. Keďže odplata pri uzatvorení spotrebiteľského úveru medzi zmluvnými stranami presiahla takto stanovenú najvyššiu prípustnú odplatu (29,51%), súd konštatoval, že táto bola dojednaná v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, a teda s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatná. Keďže v danom prípade úrok z úveru, či odplata za poskytnutie úveru, ktorá predstavuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ vynaložiť na splatenie spotrebiteľského úveru je esenciálnou náležitosťou zmluvy a súčasne jedným z definičných znakov zmluvy o úvere, daný dôvod neplatnosti odplaty je potrebné stiahnuť na celú zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

7. Z uznesenia Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn: 7Csp/116/2018 zo dňa 24.7.2018 súd zistil, že bolo vydané neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému súd uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného Záložnou zmluvou zo dňa 23.2.2015, pričom konštatoval, že výkonom záložného práva - predajom nehnuteľnosti, by došlo k vážnemu zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, nakoľko v nehnuteľnosti, na ktorú sa vzťahuje záložné právo, má tento vedený trvalý pobyt. Súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, pretože považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku ustanovenia o zabezpečení záväzku. Zákon a príslušné európska judikatúra síce pripúšťa zabezpečenie záväzkov zriadením záložného práva a jeho výkon prostredníctvom dobrovoľnej dražby, ale v danom prípade bola hodnota zabožených nehnuteľností výrazne vyššia, ako pohľadávka záložného veriteľa. Tento zrejmy nepomer spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd taktiež za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval podmienku o zaplatení provízie za sprostredkovanie uzatvorenia úverovej zmluvy, nakoľko umožňuje obchádzanie zákona pri určovaní odplaty za poskytnutie úveru. Navyše súd považuje uzatvorenie Zmluvy o sprostredkovaní úveru a poskytnutí služby za účelové, nakoľko bola uzavretá v deň podpisu úverovej zmluvy.

8. Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 1, ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (v znení platnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy medzi stranami sporu) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z., spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na

primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa § 290 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

12. Podľa § 291 ods. 3 CSP, ak je spotrebiteľ zastúpený advokátom, ustanovenie § 296 sa nepoužije.

13. Podľa § 295 CSP, súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

14. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že návrh žalobkyne je v zásade dôvodný, avšak súd sa nestotožnil s výškou žalobkyňou požadovaného finančného zadosťučinenia (1000,-€). Nakoľko v konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je absolútne neplatná o čom svedčí právoplatné rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19Csp/83/2018 zo dňa 31.1.2019 je možné konštatovať, že žalobkyňa úspešne uplatnila svoje spotrebiteľské práva na súde, pričom ten judikoval v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015, Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019). Zákon (§ 3 ods. 5 ZoOS) pritom požaduje len, aby si spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej osobitnými predpismi, ktorá podmienka bola splnená. Súd poukazuje i na Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 4/2022, Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. augusta 2022, sp. zn. 7 Cdo 80/2020 i Krajského súdu v Prešove rozsudok zo 16. októbra 2018 sp. zn. 3Co/5/2018 podľa ktorých na úspešné uplatnenie na súde zo strany spotrebiteľa, ktoré je predpokladom priznania finančného zadosťučinenia, nemožno vykladať reštriktívne len na spory, kedy spotrebiteľ je v pozícii žalobcu, resp. v rámci konania ak žalovaný podá protižalobu. Naopak v tomto prípade je nutné vychádzať z teleologického výkladu právnej normy, a to s poukazom na cieľ, ktorý chcel zákonodarca dosiahnuť, ktorým nepochybne bola širšia ochrana spotrebiteľa, ktorý má pozíciu slabšej strany. Z tohto dôvodu je nutné predmetné ustanovenie vykladať tak, že aj v prípade úspešnej obrany svojich práv, ktoré je výsledkom obrany žalovaného v konaní, v ktorom bol v pozícii žalovaného možno subsumovať pod pojem úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. V tu prejednávanvej veci je však možné konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva (žalovaný za poskytnutie finančných prostriedkov požadoval odplatu v rozpore s dobrými mravmi, žalovaný sa výkonom záložného práva snažil žalobkyňu pripraviť o nehnuteľnosť (byt), v ktorom má žalobkyňa trvalé bydlisko, ktorej hodnota je niekoľkonásobne vyššia ako výška poskytnutého úveru), ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, a to spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda v strate finančných prostriedkov, resp. v strate nehnuteľnosti pričom podľa rozhodnutí spomenutých vyššie nie je podstatné, že žalobkyňa v konaní sp.zn.19Csp/83/2018 vystupovala ako žalovaná. Primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi (viď napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/169/2016 zo dňa 11.04.2017). Ak sa ani nevyžaduje vznik reálnej ujmy a jej preukázanie, ale iba postačuje, že takáto ujma vzniknúť mohla (v súvislosti s porušením práva spotrebiteľa), teda už samotná existencia hrozby potenciálnej ujmy je predpokladom pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie - z uvedeného dôvodu teda súd nárok žalobkyne ako spotrebiteľky považuje za dôvodný.

15. Následne sa súd už zaoberal iba určením výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré žalobkyňa žiadala priznať v sume 1000 € - s touto požadovanou výškou sa však súd nestotožnil, keď ju považoval za nadhodnotenú. Žalobkyňa totiž nevznikla žiadna finančná strata, nakoľko v konaní sp.zn. 19Csp/83/2018 súd rozhodol, že zamietol žalobu na zaplatenie sumy 6.900 € s príslušenstvom z titulu neuhradenia predmetného úveru, pričom súd konštatoval, že na strane žalobkyne v tomto konaní došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške prijatých úhrad od žalobcu. Žalobkyňa netvrdila ani nepreukázala žeby úver preplatila, bolo však nesporné, že z dôvodu uplatnenia námietky premlčania súd v konaní sp. zn. 19Csp/83/2018 žalovanému (v tomto konaní) nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nepriznal. Je pravdou, že žalobkyňa musela v tomto i predchádzajúcom konaní vyhľadať právnu pomoc, pričom ale zmluvu s žalovaným podpísala slobodne, no zrejme bez toho, aby ju nechala prekontrolovať advokátovi tak, aby ten posúdil, či zmluva obsahuje možné neprijateľné zmluvné podmienky, v opačnom prípade by zjavne nevýhodnú zmluvu nepodpísala, čím by sa predišlo súdnym konaniam ako i stavu, že neplatiť dojednaného úveru sa žalobkyňa stala stranou sporu kde bola nútená následne hájiť svoje práva. V súdnych konaniach nemala žalobkyňa povinnosť platiť súdny poplatok, vynaložené trovy konania jej súd v konaní 19Csp/83/2018 priznal. To, že žalobkyňa dozaista znášala stav neistoty do právoplatného rozhodnutia je prirodzeným dôsledkom podania každej žaloby do času právoplatného

rozhodnutia o nej (vec 19Csp/83/2018 pritom na súde prvej inštancie trvala cca 13 mesiacov). S poukazom na uvedené súd považoval žalobkyňou požadované primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1000 € za neprimerané, neproporcionálne vzhľadom na „ujmy“ spôsobené žalobkyňi a vzhľadom na závažnosť porušenia povinností pri uzatváraní úverovej zmluvy žalovaným. Podľa názoru súdu je v tejto veci primeraným finančným zadosťučinením suma 400€, Z uvedených dôvodov súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku, teda žalobkyňi priznal z titulu primeraného finančného zadosťučinenia sumu 400 € (a vo zvyšnej časti, t.j. 600,- €, žalobu zamietol).

16. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

19. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa vyššie uvedených citovaných zákonných ustanovení tak, že priznal úspešnej žalobkyňi (plne úspešnej čo do základu nároku, v konaní kde výška priznanej sumy závisela od úvahy súdu) nárok na náhradu trov konania, voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom Okresného súdu Bratislava I ku Krajskému súdu v Bratislave.

V odvolaní je potrebné uviesť: ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané. Ďalej je potrebné označiť rozhodnutie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Odvolanie proti rozsudku, možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú mu týmto rozsudkom, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.